

Pogajanja za pristop Japonske k osi

Odločila se bodo ob priliki obiska bivšega japonskega vojnega ministra Teraucija v Berlinu in Rimu — Vedno ostrejša protiangleška propaganda na Japonskem — Japonsko-mandžurske zmage nad Rusi in Mongoli so tako „velike“, da prosijo Mandžurci za mir

BERLIN, 13. julija. Kancelar in vodja Adolf Hitler je povabil bivšega japonskega vojnega ministra generala Teraucija kot zastopnika Japonske na nacionalno-socialistični kongres v Norinberku. Iz Nemčije bo odpotoval general Terauri v Rim, kjer se bo vdeležil proslave pohoda fašistov na Rim. Zatrjuje se, da se bodo ob tej priliki vršili važni razgovori o okrepitvi zveze med Nemčijo in Italijo na eni ter Japonsko na drugi strani. Odločalo se bo pred vsem o pristopu Japonske k nemško-italijanski vojaški zvezi. Ta pristop bo odgovor na eventualno sklenitev trojnega angleško-francosko-ruskega pakta.

PROTIANGLEŠKA PROPAGANDA

TOKIO, 13. julija. Med tem ko se pripravljajo za soboto ali vsaj prihodnji teden pričetek angleško-japonskih pogajanj zaradi Tiencina, se protiangleško gibanje na Japonskem od dneva do dneva bolj nevarno širi in stopnjuje. V Tokiu so bila ustanovljena posebna protiangleška društva, ki so se celo združila v posebnem odboru, katerega namen je enotno voditi vso propagando proti Angliji vse dokler ne sprejme do kraja vseh japonskih zahtev. Japonska vlada in celo angleško veleposlaništvo prejema iz vse države veleposlaništvo prejema iz vse države brzojavke, v katerih se zahteva nepopustljivost nasproti Angliji, ki mora popolnoma opustiti vso svojo dosedanje politiko na Kitajskem.

PRED DEMONSTRACIJAMI V CINGTAU

CINGTAO, 13. julija. Tukajšnji angleški konzul je bil obveščen, da se pripravljajo za petek in soboto protiangleške demonstracije. Te demonstracije bodo mnogo bolj resne, kakor se je prvotno pričakovalo. Zaradi tega so bile poslano angleškemu generalnemu konzulu instrukcije, naj zahteva od japonskih oblastev zaščito in jih obvesti, da bodo odgovorna za varnost življenja in imetja angleških državljanov.

RESNICA O BOJH OB MONGOLIJI

LONDON, 13. julija. Posebni poročevalci, ki so si ogledali položaj na mongolsko-mandžurski meji, zatrjujejo soglasno, da so vsa japonska poročila o

zmagah nad Rusi in Mongoli gladko zlagana. V resnici stoje rusko-mongolske čete povsod na mandžurskem ozemlju in so zamaš vsi japonski napor, da bi jih pregnali. Vesti o ruskih letalskih izgubah so pa otročje smešne. Dejstvo je, da so izgubili Japonci doslej najmanj dvakrat, ako ne celo trikrat več letal kakor Rusi.

ZADNJA JAPONSKA VEST

TOKIO, 13. julija. Tekom včerajšnjega dneva je skušalo 200 sovjetskih in mongolskih tankov pod zaščito topništva prekorati reko Kalo, kar pa je japonsko topništvo preprečilo. Tekom dneva je bilo tudi več novih spopadov v zraku.

MANDŽURIJA SI ŽELI POGAJANJ

TOKIO, 13. julija. Agencija Domei poroča iz Hsingkinga, da je mandžurski minist. predsednik izjavil zastopnikom tiska, da želi mandžurska vlada obnoviti mir na meji Zunanje Mongolije. Mandžurija želi, da bi se pričela pogajanja in je pripravljena razpravljati o vseh predlogih, ki bi jih stavila Zunanja Mongolija za ureditev obmejnih incidentov. Predsednik je naglasil, da tvori reka Kalka nesporno mejo in sta se Mandžurija in Japonska poslužili samo pravice obrambe, ko sta poslali na mejo svoje čete.

Zapiski

Paul Reynaud

Povojna Francija gotovo ni imela finančnega ministra, ki bi se mu bilo posrečilo doseči take vidne in solidne uspehe, kakor Paulu Reynaudu. Reynaud je prevzel

finančni resor Francije v času, ko je bila republika notranje razrvana po brezobzirnih, večinoma demagoških strankarskih bojih in zato tudi gospodarsko oslabiljena. Kapital je bežal v tujino, državne finance so bile neurejene in splošna gospodarska negotovost je poleg politične ustvarjala razmere, v katerih francoski imperij ni bil sposoben ohraniti še dalje svoj visoki mednarodni položaj. Daladierjevi vladi se je pa prav v prvi vrsti s finančno politiko Paula Reynauda posrečilo odstraniti vse to zlo in dvigniti republiko na sedanjo višino urejenosti, strnjivosti in moči. Danes je Francija že popolnoma pripravljena tudi na eventualne velike mednarodne preizkušnje, celo v primeru vojne. Paul Reynaud, ki je imel spočetka veliko nasprotnikov, je zato sedaj močna avtoriteta v francoskem državnem življenju.

Italijanske ponudbe Egiptu

Možnost zaključka turško-egipškega pakta kritizirajo italijanski listi. »La Stampa« piše med drugim: »Ali egiptskim voditeljem ni dovolj, da imajo v svoji hiši že Angleže, zdaj hočejo imeti doma še Turke, proti katerim so se stoletja borili. Ali bi ne bil Egiptu koristnejši lojalni sporazum z Italijo, ki bo vedno spoštovala njegove meje. Obe državi imata skupne interese, da naj bodo le Egiptčani in noben drug gospodar Sueza. Vsa naša prizadevanja so naletela na gluha ušesa. Prišel bo dan, ko bo treba tudi to stvar razčistiti.«

Madžarski in romunski Nemci

Nedavno je pomadžarjeni Nemec, poslanec Klein ostro napadel Nemce, češ da je njihova državljanska lojalnost dvomljivega značaja. Vodja nemške skupine dr. Mühl je v odgovoru omenjal, da je vprašanje narodnih manjšin stara, bolesta rana madžarske politike. Ta odgovor je Madžare zelo razburil. — Na prestolni govor romunskega kralja, v katerem je naglasil, da ima romunski narod v državi prvenstvo, je zastopnik romunskih Nemcev izjavil, da romunski narod sicer določa značaj države, nikdar se pa Nemci ne bodo odrekli pravici do absolutne enakopravnosti v vseh vprašanjih narodnega, gospodarskega in kulturnega življenja.

Slovaška propaganda v tujini

Slovaško-jugoslovanska liga in Bolgarski krožek na Slovaškem bosta priredila kulturno-propagandno odpravo svojih članov v Jugoslavijo in na Bolgarsko. V raznih mestih bratskih držav bodo Slovaki priredili več kulturnih večerov s pesmijo, fokalno in recitacijami v narodni noši. Ekskurzija je z ladjo po Donavi že odplula v Beograd.

Eden in Churchill — strašilo

Zagrebski »Jutarnji List« poroča po »Neue Zürcher Zeitung«, da premišluje Chamberlain zadnje dni, ali se ne bi vdal zahtevi javnosti in sprejel v vlado bivša ministra Edena in Churchilla. Ker sta oba odločna zagovornika nepopustljivosti v zunanji politiki, pričakuje Chamberlain, da bi taka rekonstrukcija vlade pomenila najučinkovitejšo svarilo nasprotnikom, da Anglija res ni več pripravljena sklepati nova Monakova.

Rimska formula za Gdansk

GDANSK NAJ BI SE ZDRUŽIL Z NEMCIJO, POLJSKI PA BI OSTALA PROSTA LUKA. — VODITELJA GDANSKIH NACISTOV V NEMCIJI.

PARIZ, 13. julija. Zadnji daljši pogovor med francoskim zunanjim ministrom Bonnetom in nemškim veleposlanikom grofom Welczekom je vzbudil v vrstah tukajšnjih diplomatov in politikov veliko zanimanje. Dasi predmet govora javnosti ni znan, se vendarle trdi, da se je nanašal glavno na Gdansk. Tu še vedno sodijo, da je sporazum na ureditev mogoča in verjetna. Zadnji Chamberlainov govor ni bil le svarilo, ampak tudi poziv za pogajanja. Tako so govor razumeli tudi v Berlinu, v

Rimu pa so tudi za pogajanja in sporazum. Rimska formula za rešitev bi bila, da bi se Gdansk priključil Nemčiji, Poljski pa bi ostala svobodna luka.

GDANSK, 13. julija. Reuter. Nacionalno-socialistična voditelja Forster in Zaske sta že nekaj dni odsotna iz Gdanska. V tem času nacionalni socialisti gotovo ne bodo ukrenili ničesar, kar bi položaj spreminjalo. Voditelja sta odšla v Monakovo in v Berlin, od koder se bosta najbrže že jutri vrnila.

spomenika italijanskim prostovoljcem. SAN SEBASTIAN, 13. julija. Havas. Minister Serano Suner je po razgovoru med Francoskom in Ciano izjavil, da je bila to zgolj manifestacija iskrenih prijateljskih odnosov med Italijo in Španijo, ki bosta predvsem poglobili svoje gospodarske stike. O političnem sodelovanju ni bilo govora, ker Franco slej ko prej vztraja na tem, da bodi Španija navzven nevtralna, neodvisna. V petek bo o razgovoru med državnikoma izdan službeni komunik.

Španija ostane nevtralna

OBISK GROFA CIANA NE BO PO IZJAVI NOTRANJEGA MINISTRA SPREMENIL STALIŠČA ŠPANJE, KI HOČE OSTATI NEVTRALNA IN NEODVISNA.

SAN SEBASTIAN, 13. julija. Stefani. Po triumfalnem sprejemu se je Ciano odpravil v spremstvu Jordana v dvorec, kjer ga je sprejel general Franco. Razgovor med državnikoma je trajal dve uri. Ciano se je nato vrnil v svojo vilo, notranji minister Jordana mu je zvečer priredil svečano pojedino, ki so ji prisostvovali člani italijanske misije in španski odličniki. Po večerji so se gostje udeležili nočnih iger veslaških klubov. S križarko »Almirante Servera« bo Ciano odplul v Santander, kjer bo prisostvoval svečanemu odkritju

Grandi pravosodni minister

DVE VERZIJI O VZROKU ODPOKLICA GRANDIJA IZ LONDONA. NJEGOV NASLEDNIK POSTANE NAJBREŽE AUGUSTO ROSSI

RIM, 13. julija. Dosedanji italijanski veleposlanik v Londonu, grof Dino Grandi, je bil nepričakovano poklican v Rim in imenovan za pravosodnega ministra, namesto Solmija, ki je baje odstopil iz osebnih vzrokov. V angleškem in drugem tujem tisku so se pa razširile govorice, da je bil Grandi odpoklican na željo Nem-

čije, ker je bil baje »prevelik anglofil«. Tu pa izjavljajo, da je bil Grandi poklican na mesto pravosodnega ministra zato, da izvrši izselitev južno-tirolskih Nemcev in naselitev Italijanov v izpraznjenih krajih. Grandijev naslednik v Londonu postane najbrže sedanji italijanski veleposlanik v Moskvi, Augusto Rossi.

Dr. Beneš se vrača v Evropo

NEWYORK, 13. julija. Bivši prezident CSR dr. Eduard Beneš se je včeraj vkrca na parnik »Washington«, ki je krenil proti Angliji. Dr. Beneš potuje v London. V Ameriko se bo vrnil šele na zimo, kjer bo v Chicagu nastopil mesto rednega profesorja na univerzi. Namen Beneševga potovanja v Evropo ni znan, sodi se pa, da je v zvezi s sedanjim mednarodnim položajem.

Izselitev južnotirolskih Nemcev

RIM, 13. julija. Odredba italijanske vlade, da morajo takoj zapustiti ozemlje južne Tirolske vsi tuji državljani, se tolmači tako, da italijanska oblastva nočejo imeti tujih opazovalcev pri izseljevanju Nemcev. Intervencije švicarskega in nekaterih drugih poslanikov, da bi se rok za odhod tujcev podaljšal, so ostale brez uspeha. Priprave za izselitev Nemcev v Nemčijo so že v polnem teku. Zaenkrat se vrši popisovanje ljudi in premoženja.

Rooseveltovi napor za orientacijo USA

WASHINGTON, 13. julija. Havas. Senatorji, ki so naklonjeni stališču Roosevelta, niso navdušeni za obnavljanje diskusij okrog nevtralnostnega zakona. Pravijo, da je senat preobložen z drugimi zakonskimi predlogi ter bi moral podaljšati zasedanje do avgusta. Senator Pittman predlaga, naj bi se zasedanje senata podaljšalo do septembra, ko se bo situacija v Evropi razčistila in bo lažje zavzeti stališče k nevtralnostnemu zakonu. V uradnih krogih zatrjujejo, da bo Roosevelt poslal senatu ponovno poslanico ali pa bo o nevtralnostnem zakonu govoril po radiu. V tem pogledu se je posvetil z zunanjim ministrom Hullom.

DOTA GRŠKEGA NARODA SPOLETSKIM.

ATENE, 13. julija. Reuter. Uradni list prinaša ukaz, s katerim daje grški narod 10.000 funtov sterlingov dote vojvodi in vojvodinji Spoletskemu.

Maribor, 13. julija.

Vsa Francija se pripravlja na jutrišnji narodni praznik. Dan 14. julija je vsako leto za Francoze pomnik, ko se je prevesila usoda domovine iz temne preteklosti fevdalne vladavine v svetlo bodočnost demokratske republike. Letos bo francoski narodni praznik še veličastnejši, saj bo zaščitnica evropske demokracije, domovina vzplamtelega ognja svobode, bratstva in enakosti poveličala dan, ko so pred 150 leti na dan 14. julija revolucionarne čete naskočile Bastiljo in zrušile osovraženi režim.

V letih 1369.—83. je zgradil prevost (načelnik) Pariza Hugues Aubriot na povelje kralja Karla V. v predmestju St. Antoine močno trdnjavo, ki so jo v teku 16. in 17. stoletja znatno povečali. Imenovali so jo — kakor podobne utrdbe sploh — Bastille. Dasi je bila namenjena prvotno zaščiti glavnega mesta proti Angležem, so jo uporabljali že od vsega začetka tudi kot državno ječo, posebno za politične zločince in krivoverce. Saj je bil v njej nekaj časa celo njen zgraditelj zaradi krivoverskih nauk. Glavno poslopje je imelo obliko četverokotnika. Dolgo je bilo ok. 68 m, široko pa ok. 36 metrov. Ob straneh je stalo osem polokroglih in 5 nadstropij visokih stolpov. Med njimi so bile terase, kjer so bili postavljeni kanoni. Celice jetnikov so bile deloma ob 10 čevljev (3 m) debelem zidovju, deloma 7 m pod zemljo na dvorišču. Podobne so bile temnim, zaduhlim in vlažnim grobnicam, tako da so se jetniki v njih komaj gibal. Tudi je bilo v Bastilli več železnih kletk.

Trdnjavo je obdajal globok jarek, preko katerega je vodil mimo stražnice dvigljiv most. Posadka je obstojala deloma iz vojnih invalidov, deloma iz švicarskih najemnikov. Število jetnikov se je često spreminjalo. Največ jih je bilo za časa Ludvika XIV. in XV. (1741—71; 1750—70). Bili so to pred vsem pisatelji, novinarji, tiskarji in knjigotrožci, ki so se iz katerega koli vzroka zamerili vladarjem ali velikašem. Mnogo jetnikov, posebno hugenotov in janzenistov, je dala tudi cerkevna inkvizicija. Med temi so bili celo nedolžni otroci. Manjkalo pa ni vplivnih in odličnih oseb. Tako je bil n. pr. zaprt v letih 1631—43 zaslužni francoski maršal Bassompierre. Običajno je zadostovalo že zaporno povelje (lettre de cachet), ki ga je izdal kralj na željo kakega velikaša ali svoje prilježnice, da je vzdihovala nedolžna žrtev v Bastilli dolga leta ali do smrti. Nadalje so hranili v trdnjavi zaplenjene rokopise in knjige, ki niso bili všeč vladarju, plemstvu ali duhovščini. Umevno je, da je smatral francoski narod Bastillo vedno kot glavno orožje nasilstva in da so bile razširjene o njej najstrašnejše govorice. Tako je prišlo tudi do padca Bastille ob času francoske revolucije dne 14. julija 1789.

Dne 11. julija je Ludvik XVI. nenadoma odpustil finančnega ministra Neckerja, katerega je smatral narod za svojega rešitelja. Ze naslednjega dne so nastali v Parizu veliki nemiri, zlasti ko je pozval mladi odvetnik Camille Desmoulins pred palačo Royal razburjene množice k orožju in ko so se jim pridružili številni nezadovoljni vojaki. Ti izgredni so se nadaljevali naslednjega dne. V torek dne 14. julija zjutraj so oplenili uporniki najprej Dom invalidov, kjer so našli mnogo orožja. Nato so navalili na Bastillo, katero je branilo 82 invalidov in 32 švicarjev pod poveljstvom guvernerja Delaunaya. Štiri ure je trajal boj, v katerem je bilo več oseb ubitih in ranjenih. Ko pa se je napadalcem posrečilo spustiti dvigljivi most in udreti preko njega na dvorišče Bastille, je izjavil guverner, da se uda, če dovolijo posadki svoboden odhod. Kljub temu so usmrtili napadalcu guvernerja in več vojakov. Njihove glave so nataknili na kole in jih nosili v sprevedu po mestu. Pri tej priliki so spustili na prosto tudi 7 jetnikov. Od teh so bili štirje zaprti zaradi ponarejanja menic in grof, ker je ubil nekega kmeta. En jetnik je bil v zaporu že 30 let zaradi splošnega suma, zadnji pa je bil blazen. Našli so mnogo zaplenjenih spisov. Naslednjega dne je porušilo 50 delavcev med splošnim navdušenjem naroda trdnjavo do tal. 1840 so postavili na tem mestu 50 m visok bronast steber v spomin na padec Bastille in na žrtve julijske revolucije (1830).

Dne 14. julija 1790 so praznovali Fran-

Neskončna pogajanja z Rusi

NAJNOVEJŠE PARIŠKE INFORMACIJE. VEČNA VERA V KONČNI SPORAZUM. JUTRI NOVO SNIDENJE Z MOLOTOVOM.

PARIZ, 13. julija. Po informacijah iz vladnih vrst se zdi, da sta Anglija in Francija dokončno opustili zahtevo, da prevzame Rusija garancije tudi za Nizozemsko, Belgijo, Luksemburško in Švico, zahtevata pa kot protiuslugo, da Rusija opusti tudi svoje zahteve po angleško-francoskih garancijah baltskim državam. V primeru direktnega napada na Rusijo, sta ji zahodni velesili takoj pripravljeni priskočiti na pomoč. V primeru, ako bi bila Rusija ogrožena zaradi kake nem-

ške akcije v sosednjih državah, bi pa sledila angleško-francoska pomoč po prejšnjem posvetovanju. Doslej doseženi rezultati pogajanj ohranijo svojo veljavnost. Pakt o vzajemni pomoči v primeru neizzvanega napada je že v vsakem primeru zagotovljen. Po poročilu iz Londona so bila včeraj poslana Seedsu v Moskvo nova angleško-francoska navodila. Zatrjujejo, da se bodo Seeds, Strang in Naggyar jutri znova sešli z Molotovom.

Jugoslovanski obisk v Gdynji

SOLSKA LADJA NAŠE BOJNE MORNARICE NA OBISKU PRI BRATSKI POLJSKI MORNARICI V GDYNJI.

GDYNJA, 13. julija. PAT. Poveljnik jugoslovanske šolske ladje »Jadran«, Dimitrij Kačič, je v spremstvu adjutanta obiskal poveljnika poljskega pomorstva, kontreadmirala Unruha, šefa civilnih oblasti Sokola in pristaniškega kapitana Kanskega. Vsi trije so potem obiskali ladjo »Jadran«. Kontreadmiral je priredil na

čast jugoslovanskim častnikom in posadki kosilo. Jugoslovani so si nato ogledali poljske vojne ladje. Zvečer so prišli v Gdynjo odpravnik poslov jugoslovanskega poslanstva v Varšavi, Adamović, polkovnik Kaludjerčič in tiskovni ataše Mareš ter pozdravili rojake.

Cilji nemške industrije

GOVOR DRŽAVNEGA TAJNIKA POLJEDELSKEGA MINISTRSTVA NA KONGRESU NEMŠKIH INDUSTRIJCEV V BERLINU.

BERLIN, 13. julija. DNB. Državni tajnik poljedelskega ministrstva, Landfried, je na zborovanju nemških industrijcev dejal, da bo treba neobičajno povečanje nemške industrije povezati s sistematičnim diriganjem naročil. Nemčija se trudi, da v zunanji trgovini ohrani reciprociteto s svetovnim tržiščem in trgovinskim prometom. Grajal je ovire, ki jih stavi nemški trgovini politika angleškega trgovinskega ministra. Svetu se prikazuje, kakor da mu od nemškega izvoza preti velika nevarnost. Ne smemo pozabiti, da pod-

pira angleški izvoz država. Če Anglija želi, da pride tudi Nemčija do svojega deleža v svetovni trgovini, naj ji odpre tržišča, ne pa, da ji jih zapira. Trditve angleškega trgovinskega ministra, da so nemški proizvodi sumljive vrednosti, je netaktna. Nemčija lahko dokaže, da so odjemalci njenega blaga zadovoljni. Nemčija se bo odločno zavzela za pravično razdelitev surovin, povečala svojo delovno moč in ustregla vsem naročilom pravočasno in dobro.

Poleti angleških bombnikov

PARIZ, 13. julija. Ves francoski tisk piše še vedno o preletu 106 angleških bombnikov čez Francijo. Leteli so iz Anglije do Bordeauxa in se brez prestanka vrnili v Anglijo. To je najlepši dokaz vrednosti zavezniškega letalstva. Poleti se bodo nadaljevali in bo pri tem vključena tudi Poljska. Obenem se nadaljuje polemika z nemškim tiskom glede vrednosti obojega letalstva.

Pripravljenost v angleških kolonijah

LONDON, 13. julija. Zatrjuje se, da bo Anglija uvedla v vseh svojih kolonijah v Afriki strogo pripravljenost in pozvala vse vlade domovninov, da uvedejo splošno vojaško dolžnost za vse belo prebivalstvo.

Delavski nemiri v Ameriki

NEW YORK, 13. julija. DNB. V Haarlenu v državi Kentucky je prišlo pred vodom v rudnik do ostrega spopada med oboroženimi rudarji in narodno gardo. En rudar je obležal mrtev, štiri osebe, med njimi šef policije, so težko ranjene. Boji so se nadaljevali na ulicah, v mesto so poslali še dve četi vojakov na pomoč. Guverner je izjavil, da so metode, s katerimi nastopajo brezposelni v Haarlenu, posledice nasilja, ki ga tolerirajo voditelji delavskih sindikatov.

SLOVAŠKI KONKORDAT

BRATISLAVA, 13. julija. DNB. Apostolski nuncij mansgr. Ritter je odpotoval v Rim zaradi ureditve konkordata med Slovaško in Vatikanom.

OGENJ NA LETALSKI LADJI.

NORFOLK, 13. julija. DNB. Na nosilcu avionov, »Ranger«, zasidranem v ladjedelnici, je izbruhnil požar. Ogenj je povzročila eksplozija. Po triurnem gašenju so plamene udušili, pri tem je več ljudi odneslo hude opekline.

cozi z velikimi svečanostmi prvo obletnico zavzetja Bastille. Od tega časa se vrši proslava vsako leto v trajen spomin zmage demokracije nad tiranstvom.

Dr. Viad. Travner.

Domači zapiski

Črnogorci na čast kralju Petru

Na včerajšnji pravoslavni praznik sv. Petra, so priredili Črnogorci lepe manifestacije na čast godu mladega kralja Petra II. V Miločer je odšlo čestitat več deputacij, med njimi tudi zastopstvo bosnjske mornarice.

Prevaljski občinski odbor ostopil

V občini Prevalje je preko 100 brezposelnih, kar je posledica propasti Ilirsko-rudarske družbe. V zadnjem času je bila Privilegirana agrarna banka predlagala 29 dražb nepremičnin kmetiskim posestnikom, ki niso plačali zapadlih obrokov po uredbi o likvidaciji kmetiskih dolgov. K temu je prišla še preselitev davčne uprave iz Prevalj v Dravograd in pred tem preselitev okrajnega načelstva in Prevalj v Dravograd. V Prevaljah vlada zaradi tega že dalje časa velika razburjenost, ki je dovedla do tega, da je ves občinski odbor po enoglasnem zaključku na seji dne 9. julija odstopil. Prav tako je odložil mandat banovinski svetnik Jurij Kugovnik, Lahovnik Franc pa je kot član prometne komisije pri sreskem sodišču na Prevaljah odstopil. Ta zaključek so odobrile tudi vse organizacije brez različne političnih strank.

„Kongres Kristusa Kralja potreben ali nepotreben“

Pod tem naslovom prinaša »Slovenec« uvodnik, kjer med drugim razvija tudi naslednje misli: Stejemo leto 1939. po Kristusu! V tem letu hodi po zemlji kristjanov dobrih 600 milijonov, Pišča tretjina. Komaj vsak tretji človek! Več kot tretjina teh kristjanov je protestantov in razkolnikov. Razklani smo. Kako ta rana boli!... Katoličanov nas je 400 milijonov. Pa kakšnih! Ali jih ni med temi milijoni, ki nobene besede težje ne slišijo kakor besedo »katoliški«? Ali niso bili katoličani n. pr. tudi tisti Slovenci, ki so šli v Španijo, da so tam cerkve požigali in kristjane na peklenjski način mučili?! To so vam katoličani, da smo jih lahko veselili!... Bože mili!... Moderna mesta so delno že poganska, 50, 30, 20 ali tudi le 10%, če ne še manj, živi res krščansko. Svet odpada od Boga! Trumoma odpada. Po nekaterih državah v Evropi izstopa iz Cerkve kar po 10.000! In tebe, ki si kristjan, to nič ne boli, nič ne skrbi?... Ali nam ne pove zgodovina, koliko nevarnosti so kristjani že prespali in se zavedli šele, ko je katastrofa nanje prihrula? Ali niso naše izgube že dovolj velike, da začnemo misliti, kam bo to prišlo? Vsak veren Slovenec naj bi se živo zavedal, v kaki nevarnosti je danes kraljestvo božje, potem bi čutil tudi živo potrebo, da skušamo kaj ukreniti v njegovo obrambo.

Nemške prosvetne zahteve

Senator dr. Grassl in poslanca Hammetter dr. Tischler so ponovno obiskali prosvetnega ministra Čiriča ter se informirali o zahtevah nemške manjšine na prosvetnem polju. Minister Čirič je odgovoril, da se nemški predlogi proučavajo. »Dan« dostavlja, da bo moral o zahtevah nemške narodne manjšine razpravljati sam ministrski svet.

Romunski učitelji pri nas

Kulturna zveza romunske narodne manjšine v Banatu, »Astra« je ustanovila že 40 pododborov. V učiteljski šoli v Tršcu bodo v jeseni otvorili paralelne razrede za Rómune. Pedagoške predmete bodo poučevali v romunskem, ostale v srbohrvatskem jeziku. Dokler ne bo dovolj domačih romunskih moči, bodo poučevali učitelji iz Romunije. Jeseni bo v Jugoslaviji nad 100 učiteljev, romunskih državljanov.

Kriza in denarne vloge

Nervoznost politične zapletenosti se je odražala tudi na hranilnih vlogah. V jenski krizi so znašale vloge v naših denarnih zavodih 1. septembra 11.790 mil. mesec dni kasneje 10.710 mil. V letošnjem marcu so vloge nazadovale za 304, v aprilu za 537 milijonov din. Do konca maja se je stanje vlog v državnih denarnih zavodih znova povečalo, vrnila se je tretjina dvignjenega denarja. Ljudje so postali hladnokrvnejši.

ŠPANSKI ČASTNIKI OBIŠČEJO NEMČIJO IN ITALIJO.

MADRID, 13. julija. Francoski konzul, ki je bil napaden, je znova prevzel svojo dolžnost. Španski tisk molči o incidentu. Poročajo, da bo v Berlin in Rim v kratkem odpotovalo osem španskih generalštabnih častnikov. Na povabilo berlinske in rimske vlade bodo bivali 40 dni v Nemčiji, 20 dni pa v Italiji.

AMERIŠKO LETALSTVO.

WASHINGTON, 13. julija. Vojno ministrstvo je določilo 10.500.000 dolarjev za letalstvo.

JAPONCI V ANTARKTIDO.

TOKIO, 13. julija. Havas. Agencija Domej poroča, da je Društvo za proučevanje antarktičnega ozemlja poslalo vladi spomenico, v kateri zahteva, da proglasi Japonska za svojo last vse ono ozemlje na južnem tečaju, ki ga je bila japonska odprava leta 1912. odkrila. To so: ledena dežela Jamato, luke Kenen in Okuma, planinski masiv Citavasi in ledenik Jonin.

LETALSKA NESREČA V ŠPANILJ.

SEVILLA, 13. julija. DNB. Blizu sevilskega letališča se je zrušilo potniško letalo in padlo kmalu po startu na streho kemične tovarne. Nastala je strašna eksplozija, vsi potniki, katerih število še ni znano, so mrtvi. Tovarna se je vnela, poslopje je zajel velik ogenj, ki ga zaradi pomanjkanja vode ne morejo pogasiti.

JAPONSKI POLETI.

VANCOUVER, 13. julija. Havas. Tukajšnji japonski konzul je izjavil, da bodo v začetku avgusta preleteli japonski letalci Tihi ocean od Japonske do Vancouvera. Aparati, ki jih bodo japonski piloti uporabljali, bodo enokrovni, tipe »Micubishi«, z 900 ks in povprečno hitrostjo 480 km na uro. To bo prva etapa pred japonskim poletom okrog sveta.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo spremenljivo oblačno in toplo vreme. — Temperatura bo brez večje spremembe. Obetajo se krajevne padavine. Včeraj je bila najvišja toplota 23,4, danes najnižja 12,0, opoldne pa 22,6. Padavin od včeraj 0,9 mm.

Borza. Curih, 13. julija. Devize: Beograd 10, Pariz 11,75, London 20,77, New York 44,3, Berlin 178, Milan 23,34, Praga 15,12½, Sofija 5,40, Budimpešta 87, Bukarešta 3,25.

Novice

Položaj slovenskega obmejnega šolstva

Statistika o stanju osnovnega šolstva v slovenskih obmejnih okrajih

Že iz narodnostnih ozirih bo pač eno izmed najvažnejših vprašanj, vprašanje, ki se tiče stanja šolstva ob naši severni meji. Okraj Dravograd, Maribor levi breg in Ljutomer so narodnostno najbolj izpostavljeni. Na tem predelu se ljudje preživljajo od poljedelstva in vinogradništva in sadjarstva (Slovenske gorice) ter od industrije in gozdarstva (Dravogradski okraj). Vse to ob severni meji ležeče ozemlje meri 171.207 ha. Kako je na tem ozemlju s ljudskim šolstvom, ki je poklicano, da vzgoji narodnostno zdrav in zaveden naraščaj?

V okraju Maribor levi breg (brez Maribora!) je 29 šol (28 državnih in 1 zasebna pri Sv. Petru, ki jo upravljajo šolske sestre). Šole imajo vsega 189 oddelkov in 129 (!) sob, kar se pravi, 60 oddelkov nima svojega razreda. Na teh šolah se poučuje 9.107 otrok (4.507 dečkov in 4.550 deklic). Poučuje pa mladino 189 učnih moči (69 učiteljev ter 120 učiteljic, med njimi 4 šolske sestre na zasebni šoli pri Sv. Petru) in 1 državno nastavljen katehet. Nadalje sta v tem okraju še dve kmetijski nadaljevalni šoli na Sladkem vrhu (26 obiskovalcev) in v Št. Ilju (18 obiskovalcev).

V Mariboru samem pa je bilo stanje šolstva ob koncu leta naslednje. Ljudskih šol je v mestu 10 (9 državnih in ena zasebna pri Sv. Petru, ki jo upravljajo šolske sestre). Na šolah je 67 (!) oddelkov in 66 sob, iz česar vidimo, da šolski pouk v mestu ne trpi na tem, da bi morala hoditi dva oddelka v isti razred. Učnih moči je 73 (24 učiteljev in 49 učiteljic) ter 1 sta-

len katehet in 6 šolskih sester. V šole zahaja 2.229 otrok (1.062 dečkov in 1.167 deklic). — Nemški manjšinski razred ima 44 otrok (27 fantov in 17 deklic), poučuje ga pa ena učiteljica.

Nadalje imamo v Mariboru še Državno pomožno šolo (za defektne in mianj nadarjeno dečo). Šola ima 9 oddelkov in 9 učiteljskih moči. Zahaja pa v njo 125 otrok (89 učencev in 36 učenek). Je to edina šola v vsem mariborskem okraju, ki ne trpi na pomanjkanju razredov in učnih moči, saj pride v njej na učiteljsko moč komaj 14 (!) otrok. Na gospodarski šoli v Mariboru je nastavljenih komaj 14 (!) otrok. — Na gospodinjstvi šoli v Mariboru je nastavljenih 11 učnih moči (3 moške in 8 ženskih). Obiskovalo pa je gospodinjstvo šolo 20 učenek, žensko obrtno šolo »Vesno« pa 43 učenek, vsega toraj 63 učenek. — Zabavišča (vrtci) so v Mariboru 4, ki imajo 9 oddelkov in 9 nastavljenk (vrtaric ali zabavilj), med njimi sta dve nuni na zasebnem zabavišču.

Od ostalih okrajev je v dravogradskem

33 šol s 124 oddelki, v ljutomerskem pa 23 šol 152 oddelki. Od teh otrok je v dravogradskem okraju 0,7% nemške narodnosti, v ljutomerskem 3,3% (Apače). Po zakonu se morajo ustanoviti v krajih, kjer znatno prevladuje državljanstvo drugega zika (pri nas nemškega), za dečo manjšinske ljudske šole z nemškim učnim jezikom, dočim se državni jezik poučuje kot obvezen predmet. V manjšinskih oddelkih mora biti 25 do 30 otrok. Taki manjšinski oddelki so samo v ljutomerskem okraju (oddelek na deški šoli v Apačah, oddelek na dekliški šoli v Apačah in 2 oddelka v Stogovcih), skupno torej 4 oddelki s 190 otroci. (Podatki o ljutomerskem in dravogradskem okraju so vzeti iz predlanskega šolskega leta, kar pa slike bistveno ne izpremeni.) V ostalih krajih pa ni nikjer zadostnega števila za ustanovitev manjšinskih oddelkov. Naša manjšina na Koroškem in Štajerskem pa nima niti enega podobnega oddelka. (Se bo nadaljevalo.)

Odgovor na lažno obrekovanje

»Deutsche Nachrichten« od 8. julija prinašajo dopis iz Mariburga, ki se tiče sokolskega nastopa 2. julija. Dopisnik poroča, da je bil obisk zelo velik. Se strinjamo. Pač pa je grdo obrekovanje trditve, da so se med povorko slišali žaljivi kliči na račun naše sosedne države. To je grda laž. Vodstvo povorke je gledalo na to, da bi taki kliči izpadli, ako bi bil

kdo izmed Sokolov v svojem navdušenju pozabil, da smo tik meje. Mi pravimo: Klobuk dol pred vsakim pristnim Nemcem. Ako pa dopisnik ne ve, da je med Nemcem in nemčurjem velika razlika, in če te razlike ne pozna, naj se blagovoli obrniti na urednika »agrebških« »Deutsche Nachrichten«, ker on gotovo dobro loči ta dva pojma.

n. Smrt zaradi enega dinarja. Triletni fantek nekega Geza Pušiča iz Subotice je požrl dinar. Ker pa se je denar ustavil v goltancu, je otrok kmalu umrl.

n. Tiralica za dvema petošolcema. Iz Banjaluke sta pobegnili petošolca Franjo Nanok in Boro Avstič. Fantalina sta vzela s sabo puško Franjevemu očetu in ponoči izginila. Za njima je izdana tiralica.

n. V kaznilnici v Sremski Mitrovici je ukinjen pouk. V kaznilnici v Sremski Mitrovici je bila že 40 let nekaka šola, v kateri so se učili nepismeni kaznjenci branja, osnovnih računskih operacij itd. S tem šolskim letom pa je ukinjen tudi ta pouk, ker je dosedanj učitelj kaznilnice Milenko Glamočlija premeščen za upravitelja šole v Batrovico.

Ptuj

p Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo za Ptuj in okolico, za Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dol. Lendavo v četrtek, 20. t. m. v prostorih Združenja trgovcev za mesto Ptuj, v Nar. domu.

Kmetska manifestacija na Bizeljskem

Med eno največjih prireditev, ki jih je organizirala slovenska kmetska mladina v času košnje in žetve, lahko štejemo kmetski praznik, katerega je priredilo agilno »Društvo kmetskih fantov in deklet« na Bizeljskem v zvezi s tekmo žanjic in kmetsko-kulturnim zborovanjem. Nasprotniki kmetskega gibanja so se posluževali vseh sredstev, da bi prireditve preprečili. Trošili so denar, grozili ljudem in izrabljali svoj vpliv in položaj. Uspeha niso dosegli, nasprotno, njihovo početje so obsodili celo tisti, ki so jim še verjeli in sledili — udeležili so se manifestacije in se z ostalimi odločno izrekli za kmetsko slovo in vaško skupnost.

Bizeljsko je imelo svoj kulturni praznik, ki je bil posvečen žuljavim rokam, kmetski, narodni in državljanski zavesti, zlasti pa odločnemu povdanku po enakopravnosti, pravici in svobodi. Zavednost slovenskega podeželja raste in ga ne morejo zaustaviti nobene sile več.

Popoldne je krenila dobro organizirana povorka na tekmovališče. Na udarno koračnico godbe na pihala iz Kapel pri Dobovi je zaoril val navdušenja; petje in vriskanje je odmevalo po vinorodnih gričih, v krepkem strunnem koraku se je vrstila skupina za skupino. Povorko je vodil naš iskreni društveni predsednik g. Ivan Škof v narodni noši z društveno

POD ZAŠČITO

Solea - kreme, sonce, voda in veter Vaše kože ne morejo ogroziti, ampak lahko le pospešujejo njeno lepoto in zdravje.

SOLEA

krema za boljšo prehrano kože

p Razpis Vinarske zadruge. Vinarska zadruga v Ptuj razpisuje oddajo del za zgradbo zadržne kleti v Ptuj, katerih stroški so preračunani na 683.336 din. Ponudbe je poslati vinarski zadrugi (mestnemu poglavarstvu) v Ptuj najpozneje do 20. t. m. Načrti za proračun in podrobni pogoji so na vpogled pri vinarski zadrugi v Ptuj.

p Oddelek kontrole mer pri okrajnem načelnstvu v Mariboru sporoča, da se pregled sodov na postaji za kontrolo sodov v Ptuj v mesecu juliju ne bo vršil. Pač pa se bo spet redno izvršil v mesecu avgustu.

— Ravno prav prihajaš. Pravkar sem namreč zelo, zelo mislil nate...

Vlom v cerkev in svetoskrunstvo

NEZNANI VLOMILCI SO VLOMILI V CERKEV, IZROPALI TABERNAKEL IN RAZSIPALI POSVEČENE HOSTJE PRED CERKVIJO

Ponoči so doslej še neizsledeni vlomilci vlomili v cerkev Sv. Trojice v Zgor. Polskavi ter napravili po cerkvi pravo opustošenje. Najprej so vdrl v tabernakel ter odnesli iz njega dragoceni ciborij in monštranco. Obenem so na stranskih oltarjih razbili vse puščice in pobrali iz njih nabran drobiž. Škoda je precejšnja ter jo cenijo na 10.000 din. Najbolj pa so se ljudje zgražali, ko so našli jutraj pred

cerkvijo raztresene posvečene hostje.

Prav tako so neznani storilci vdrli v stanovanjsko hišo posestnika Fr. Keršiča v Zg. Polskavi ter mu odnesli iz omare 1.400 din gotovine, različno zlatino in nekaj boljših oblek. Posestnik Keršič je oškodovan za 5000 din. Vse kaže, da je v Zg. Polskavi na delu organizirana vlomilska banda.

POSTAJALIŠČE TRBONJE BREZ PITNE VODE.

Večkrat sem že obiskal lepe pohorske postojanke s postajališča Trbonje in pri tem zelo trpko občutil pomanjkanje pitne vode. Prijazen žel. uslužbenec mi je sicer radevolje postregel, vendar bi bilo železi v interesu tujkega prometa in planincev, da železniška uprava čimprej napelje vodovod.

Nisem edini ugotovil tega pomanjkanja, ampak sem bil priča premnogege godrnjanja. Tudi od domačinov sem zvedel, da je bilo v tem pogledu vloženih že več da je bilo v tem pogledu vloženih že več prošenj. Prosim torej v imenu tujcev in domačinov za dobro pitno vodo na postajališču Trbonje.

o. Te dni je bil upokojen vlakovodja g. Jurij Bele na Pragerskem. V Pragerskem je služboval 19 let. Sedaj, ko se poslavlja od železničarjev med katerimi je bil zelo priljubljen, mu želijo, da bi živel še mnoga leta v pokoju.

o. V obupu nad življenjem se je obesila posestnikova hči Rozalija Mlakar na Spodnji Polskavi.

o. V Pragersko je prispel že četrti transport delavcev in delavk iz Poljske za Francijo.

o Rejec malih živali, najnovejša številka za mesec julij je izšla z zelo pestro vsebino.

o. Pobeg dveh mednarodnih pustolovcev. Te dni je iz zaporov policijskega obmejnega komisarijata na Jelenicah pobegnil 35 letni mednarodni pustolovec Emil Pechl iz Nemčije, ki ga zasledujejo mnoge policije. Iz celjskih policijskih zaporov pa je pobegnil poljski državljani Heinz Przybilja.

o. Ljubljanski zemljejknjižni urad je junija rešil 165 predlogov in vknjižil 10.102.126 dinarjev.

o. Če se v družino naseli nesreča. Na Spodnji Pohanci pri Brežicah je dobila Lupšinova družina brzojavno obvestilo iz Velike Kikinde, da se je pri vojakihi smrtno ponesrečil starejši sin. Istega dne sta se sprla stari Lupšin in njegov pastorek Franc Kovačič, ki je pograbil nož in do smrti zabodel svojega očima.

o. Perutninarska razstava v Celju. Na letošnji Celjski razstavi bodo priredili kokošjerejci iz Savinjske doline veliko perutninarsko razstavo. Prijavljenih je že mnogo razstavljalcev. V seznamu vzbuja največ pozornosti čista angleška pasma kokoške družine, ki jo bo razstavil g. Anton Basle iz Celja.

Važno opozorilo!

Vsaakega 14. v mesecu začasno ugasne pravica do nezgodnega zavarovanja za 10.000 din tistim starim naročnikom, ki še niso poravnali naročnine do konca tekočega meseca. Čim prejme uprava »Večernika« od njih zaostalo naročnino, stopi njihovo zavarovanje zopet v veljavo.

Poravnajte zato naročnino takoj! V Vašem interesu ne odlašajte niti dneva več!

UPRAVA »VEČERNIKA«.

Maribor

Varujmo tudi svoje planine in gore

K letošnjemu taboru alpinističnega odseka mariborske podružnice SPD

Kot da bi se povrnili v ono dobo narodnega preporoda, so znova vzkliili narodni tabori. Tabor slovenske mladine v Mariboru, ob naši severni meji, delovni tabor srednješolske mladine na Kozjaku, delovni tabor akademske podružnice Branibora... Pojavljajo se gesla: Branimo naše meje! Naša žitna polja, naše planine!

V tem duhu je tudi letošnji tabor alpinističnega odseka SPD v Mariboru. Alpinisti iz sosednjih držav pripravljajo velik naskok na naše še nepreplezane stene.

Treba jih je prehiteti! že precej popularni alpinistični odsek mariborske podružnice SPD je žel velik uspeh s prireditvijo prvega alpinističnega tabora sploh. Tabor, kakor tudi ves odsek so organizirali sami mladi alpinisti brez vsake druge iniciative. Prvi tabor je bil zasnovan na tovarištvu, na enakopravnem sodelovanju vseh po svojih zmožnostih; smotreno delo, toda brez vsake določene taborne discipline, le na spontani avtodisciplini, zrelosti izkušenejših, odličnemu moralnemu stanju pri novincih, ljubezni do planin in predvsem veselemu tovariškemu razpoloženju vsega tabora. Dosedanje delo je obstajalo iz ciklov strokovnih predavanj in plezalnotečniškega tečaja. Lanski tabor je imel poleg uvajanja novincev namen znanstvenega proučevanja prehrane in opreme, da se zgradi kader slovanskih alpinistov, ki bi bil čim prej zmožen za večje ekspedicije, kot jih zmorejo drugi veliki narodi. Letos se temu še pridružuje povdarek na narodno-obrambni moment, sistematična obdelava naših sten, da nas ne prehitijo tuji in zavest, kako važni so

nam planinci, ki so večji gora, poznajo njih nevarnost in so zmožni se kretati v njih.

Odsek šteje že 20 članov, kar je za Maribor, ki leži precej daleč od skal, veliko. Lanskega tabora se je udeležilo 15 članov. Ker mladi ljudje sami še ne premorejo večjih materialnih sredstev, so navezani le na svoje dosledno delo. Lanska tabornina je znašala le din 8.— dnevno in odsekovi izdatki za ves proviant in opremo tabora lani niso presegali 3000 din! Letos so načrti še mnogo večji. Predvsem v alpinističnem pogledu. Lani je bil še glavni namen šolanje, letos pa že resna konkurenca z inozemstvom. Za to misli prisločiti na pomoč tudi prijatelj odseka, znani alpinist Uroš Župančič. Odsek namerava povabiti na letošnji tabor tudi nekaj čeških alpinistov v okviru izmenjave slovanskih alpinistov. Jasno je, da ne bi prišlo do teh drznih letošnjih načrtov, če odsek ne bi že računal na priljubljenost in podporo v javnosti. Tudi letošnji tabor bo v Martuljku, od 15. julija do 15. avgusta, in mu je želeli mnogo uspeha.

Zavarovanje obrtništva

Obrtni zakon, ki je stopil v veljavo leta 1932, je v § 384 predvideval tudi obvezno zavarovanje obrtništva za slučaj nezgode, starosti, smrti in onemoglosti (penzijsko zavarovanje) in bolezni. Ministrstvo trgovine in industrije je letos izdelalo načrt uredbe za zavarovanje obrtnikov. O tej uredbi se je razpravljalo na številnih obrtniških zborovanjih in konferencah vseh vseh obrtniških zbornic in zbornic z obrtniki odseki. Obrtništvo je prišlo do zaključka, da uredba ni zadovoljiva. Zlasti se je opozarjalo, da bi prispevki (premijske), ki bi jih morali plačevati obrtniki, pomenili za šibkega obrtnika preobčutno breme, dočim bi bili prejemki, ki bi jih obrtnik prejemal od svojega zavarovanja, prenizki. Zato bi se naj nudila sredstva in možnosti, da se na eni strani znižajo premije in s tem olajša obrtništvo breme, na drugi strani pa čim bolj povišajo prejemki zavarovanja v korist obrtnika in njegove družine. Pokazala se je nujna

potreba po točnih statističnih podatkih za vse obrtništvo in za vsakega poedinca, na podlagi katerih bi se izvedla zavarovalno-tehnična izračunavanja, ki bi pokazala, kje in kako se more obremenitev obrtnika olajšati, na drugi strani pa izboljšati zavarovalne prejemke.

Vse zbornice v državi so začele z zbiranjem statističnih podatkov. Tudi ljubljanska zbornica je razposlala vsem združenjem vprašalne pole, da jih izpolnijo združenja in obrtniki julija in avgusta.

Med obrtništvo se pojavljajo pomisleki in neka bojazen proti zbiranju teh statističnih podatkov. Opozarjamo torej, da se vse to delo vrši izključno le v interesu obrtnika samega, da se zberejo čim točnejši podatki ter na podlagi tega doseže čim dalekosežnejše omiljenje obremenitve, na drugi strani pa čim ugodnejši prejemki iz zavarovanja. Pomanjkljivi podatki bi obrtništvo samo škodovali.

NOTORIČEN TAT

Elektrotehnik Gašper Pepevnik, ki nima stalnega bivališča, čeprav je oženjen, je predsedel že dobro tretjino svojega življenja v kajhah. Za seboj ima že 8 kazni, ena izmed njih je 6 let težke ječe. Zadnja kazen je odsedel lani novembra v Lepoglavu. Izgnali so ga v domač dravograjski okraj. Nekaj časa se je Pepevnik zadrževal pri ženi v Gorišnici, kmalu pa se je začel voziti v Zagreb in v Maribor za službami. Februarja letos si je najel v Mariboru stanovanje v Wildenrainerjevi ulici. Od tod je odšel sredi meseca, kakor pripoveduje, h krojaču Babiču v Mariboru zaradi službe. Ker pa ni bilo nikogar doma, je Pepevnik kot notoričen tat izbral priliko in oropal krojača (obleko, perilo, zlatnino) za 18.435 din. Nakradenega blaga pa ni odnesel takoj na svoje stanovanje, ampak ga je shranil pri docela tuji ženski v Cankarjevi ulici ter pozneje poslal gospodinjo sorodnico po kovčeg. Kmalu nato, ko je obdaroval še gospodinjo, pa je izginil v Gorišnico, od koder je poslal svojo taščo, da mu je nakradeno blago prinesla v Gorišnico. Ko pa je gospodinja izvedela za tatvino pri Babiču, je odnesla podarjeno zlatnino na policijo. Sodišče je obsodilo Pepevnika na leto dni in 6 mesecev težke ječe in na izgubo častnih pravic za dobo 5 let.

m. Na praški univerzi je bil promoviran za doktorja prava g. Ivan Jurečko, sin tukajšnjega višjega sanitetnega svetnika dr. Jurečka.

m. V Beogradu sta se poročila gđc. Anica Pesek in g. Karlo Konič, večkratni prvak MSK.

m. Dodatno k občnemu zboru Podpornega društva železniških delavcev in uslužencev naj navedemo, da je bilo navzočih 91 delegatov iz države. Društvo, ustanovljeno l. 1894, šteje 13.000 članov. Imelo je razne uspehe, pred vsem v obrestovanju rezerv po 5%, nalaganju društvene imovine v nepremičnine itd. Društvena bilanca izkazuje 5.900.000 din v obliki naložb pri raznih denarnih zavodih ter 4.100.000 din v nepremičninah. Znatni del denarja je naložen na tekočem računu. Podpor je bilo izplačanih l. 1938, nad 900.000 din. Po razrešnici je bil v večini izvoljen stari odbor s predsednikom g. Lorgierjem Simonom na čelu. Sklenjeno je bilo, da ostanejo vse posmrtnine na dosednji višini. Članarina se od 1. avgusta t. l. zviša za 1.50 din na člana me-

sečno. Najemnine v društvenih hišah se deloma zvišajo za malenkostne zneske. Zbor je potekel stvarno in živahno. Predsednik Lorgier je pozval vse, da se z vso vnemo oprimejo dela.

m. Starokatoliška cerkev. Vrnili se je v Maribor župnik g. Franjo Šegula in bo odšel zopet redna služba božja vsako nedeljo in praznik ob 9. uri. Verniki vabljeni zlasti to nedeljo k službi božji.

m. Mariborskim skavtom je daroval 100 din g. Ludvik Bučar iz Ruš namesto venca na grob Joška Kosa.

m. Koncert v mestnem parku bo nocoj od 20.30 do 22. ure. Igra vojaška godba. Kapelnik g. Jiranek.

m. Ne pozabite na obmejni narodni tabor v Kamnici, ki bo v nedeljo. Igra vojaška godba.

m. Za potne liste je še vedno potrebno potrdilo o plačanih davkih. Brez tega predstojništvo mestne policije ne bo izdalo ali vidiralo noben potni list.

m. Nenadna smrt mladega šoferja. Včeraj zjutraj so v postelji našli mrtvega mladega šoferja grofa dr. Attemsa Antona Pintariča iz Slovenske Bistrice. Zadel ga je srčna kap.

m. Otrok padel s črešnje. V Slivnici pri Hočah je padla s črešnje 9 let stara Danica, hčerka posestnika Peska.

m. Mrtvo ženo so hoteli oživeti. V Slovenski Bistrici je umrla 50 letna delavčeva žena Marija Pučnik. Ko so pokopnico objokovali na mrtvaškem odru, so opazili, da so njene roke postale voljne in da v njih ni mrtvaške odrevenelosti. Takoj so podrli mrtvaški oder in ženo položili na posteljo. Drgnili so jo s kisom, misleč jo oživeti. Toda truplo je postalo kmalu zopet otrplo in mrtvaški oder so morali ponovno postaviti.

m. Otrok pod kolesom. V bolnišnico so pripeljali 9 let starega Stefana Vaglana, sina zidarja iz Sp. Dobrave, ker ga je povozil neki kolesar ter mu prizadejal nevarne notranje poškodbe.

m. Okraden v odsotnosti. Železničarskemu oficijalu Alojzu Žikarju je bilo iz njegovega stanovanja v Komenškega ulici odnešeno 1.200 din gotovine. Tatvino je izvršil neki doslej še nezasleden tat v času, ko je bil Žikar z doma.

m. Pri tatvini zasačen kolesarski tat. Izpred glavne pošte na Slomškovem trgu je hotel ukrasti kolo 24 letni Ivan Orban, ki je prišel v Maribor iz Martjanc v Savski banovini. Lastnik kolesa Ivan Vornik iz Laznice pa je tatvino pravočasno opazil. Orbana so prijeli na licu mesta ter ga oddali policijskim organom.

m. Dolgoprstneži na Glavnem trgu. Med stojnicami na Glavnem trgu je neki dolgoprstnež okradel hišnico Marjijo Bezec iz Aleksandrove ceste. Odnesel ji je v hipni gneči denarnico in ves denar.

m. Krava poginila. Blizu sejmišča v Mariboru je nenadoma poginila krava nekega posestnika iz Beltincev. Sodišče, da je bila krava zastrupljena.

m. Vlomilec priznava. Pred dnevi so orožniki aretirali 29 letnega znanega vlomilca Jurija Reharja iz Zrkovcev pri Pobrežju. Osumljen je bil velikega vloma v Lipnici v Nemčiji. Dočim je Rehar doslej trdovratno tajil, je pri zadnjem zaslišanju vlom odkrito priznal.

m. Ker je zagrešil več vlomov v Nemčiji, so tezenski orožniki aretirali 29 letnega brezposelnega kovaškega pomočnika Josipa Reharja iz Zrkovcev.

* Sokolski zlet na Sušak. Vsem sokolskim edinicam, ki so se prijavile za zlet na Sušaku, smo razposlali navodila, župa Sušak pa je vsem prijavljenim poslala zletne znake in legitimacije. Kupite na postaji obrazec K-14 in polovični vozniki listek do Sušaka. Odhod je skupen iz Maribora 14. julija ob 17.58. Uredite si prihod v Maribor in na vmesne postaje tako, da lahko stopite v ta vlak. Vračamo se z vlakom, ki odhaja iz Sušaka v nedeljo ob 20.55 in pride v Maribor v ponedeljek ob 9.13. Kdor pa želi ostati, lahko še ostane, ker vozne olajšave veljajo do 18. julija.

Maksim Gorki: „Poletje“

Ravnopkar je izšel v založbi „Delavske Politike“ Maksima Gorkega socialni roman „Poletje“, v prevodu A. Tanca. Je to eno najlepših in najznačilnejših del velikega ruskega pisatelja. V njem nam opisuje obdobje caristične reakcije po ponorečem poskusu prve ruske revolucije leta 1905, kakor se je očitovale na ruskem podeželju in nam na umetniški način prikazuje socialne razmere v nekdanji ruski vasi, ki je bila brezobzirno presekanja v dve nenaki polovici: na eni strani revno „mučije“, ki mu je primanjkovalo zemlje in je bilo zato v vsem odvisno od peščice veleposestnikov, na drugi strani vaški veljaki, ki so z brezobzirnostjo ali z zvijačo spravljali vedno več zemlje pod svojo oblast, revne bajtarje pa pod svojo gospodarsko in politično odvisnost. V tako vas pride Gorki kot ilegalni propagandist pod tujim imenom in išče stikov z naprednejšo vasko mladino. Začne se tiha, a srdita in vztrajna borba za kmetijske duše, da se jih vzdrami iz otopenosti in osposobi, da se zavedo svojega položaja, spoznajo resilno pot in vzplamte v novem hotelju. Vsa vas je prikazana kot celota, vsi nastopajoči kot kolektiv. Značaji in liki so mojstrsko orisani. Obsega 156 strani in stane le din 10.—. Naroča se v upravi „Delavske Politike“.

Angleški počitniški tečaj

Maribor, 12. julija. Včerajšnji dan je bil izpolnjen s prekrasnim izletom v Slovenske gorice. Trije mestni avtobusi so popeljali v ta valoviti, pestri svet okoli 70 udeležencev tečaja, med njimi 20 Angležev in Angležinj. Pot je vodila mimo St. Ilja do Čmureka, kjer so si udeleženci ogledali mejo in dalje do Radgone, kjer so z gradu uživali razgled po prekmurjski nižini. V Radgoni sta se izletnikom pridružila gg. dr. Lotrič in dr. Gorjup, nakar so avtobusi dospeli v zdravilišče Slatina Radenci, ki ga je prijazno razkazoval upravnik. Potem ko so izletniki pili kavo na terasi pred novo kavarno, ki je Angležem posebno ugajala, so krenili proti Kapeli, kjer je čakala pripravljena zakuska, za kar gre zasluga g. J. Svenšku. Angleži so pri tej priliki hvalili ne le krasoto zemlje ampak tudi skrbno obdelanost polj in vinogradov, ter čistost in ličnost kmetijskih hiš, kar vse, kakor so rekli, dosega njihov standard. Naslednja postaja je bila Sv. Trojica. — Angležem so citirali pesem pesnika Maistra-Vojanova o žareči monštranci. O. pater gvardijan Ladislav je gostom razkazal baročno cerkev in jih pogostil s kapljico iz samostanske kleti. Pesnik Zorzut pa je kresal rime in vžgal slovensko-angleško razpoloženje... Nato so izletniki krenili preko St. Lenarta iz Sv. Petra nazaj v Maribor. Ves čas je pridno fotografiral g. Pivka. Največ zasluga za lepo uspehi izlet ima g. Loos, ravnatelj „Putnika“.

English Summer Course

Maribor, July 12 th. Excursion through the Slovenske gorice (Slovene hills). Three buses brought yesterday afternoon more than 70 people to the characteristic hilly land, called the Slovene hills. The way led over St. Ilj to Čmurek, where there was the first opportunity to see the frontier clearly. Coming to Radgona the whole party climbed to the castle, from where a fine view over the flat land of Prekmurje was obtained. The next stop was at the beautiful spa of Radenska Slatina, where the managing director pl. Fordrocy showed the members the technical arrangements of the place. Many drank the wellknown mineral water of the source it self. At Kapela a fine picnic was arranged. Then the party came to Sv. Trojica, where the Rev. Father Ladislav offered his hospitality. Mr. Zorzut recited some of his poems on the theme of friendship. Via St. Lenart and Sv. Peter the members returned to Maribor having seen a wonderful countryside dotted with vineyards.

* Vprašanje prehrane kože sloni na notranjih in zunanjih komponentah. Hranilna moč aktivnega kolesterina Sojleakreme je za prehrano kože važnejši činitelj, kakor bi mogli slutiti!

Nočna lekarniška služba (od 8. do vključno 14. t. m.) Lekarna pri Orlu. Glavni trg, tel. 25-85; Lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske c., tel. 25-32.

Kino

* Grajski kino. Danes zadnjič Kneginja Tarakanova, od petka dalje Beg na Jadran.

* Kino Esplanade. Prvovrstni družabni film, ljubavni hpuistolov in „Vera Lubenska“. Gustav Fröhlich, Marija Andergast.

* Union Kino. Do vključno četrtka „Paglavce“ burka. Sloviti komik Lucien Baroux. Salve smeha!

Radio

Petek, 14. julija

Ljubljana: 12. Naše pesmi (plošče); 12.45 Poročila; 13. Napovedi; 13.20 Opoldanski koncert RO; 14. Napovedi, poročila; 19.30 Zanimivosti o izseljenicah; 19.40 Narodnostna ura: Julij v naših gorah; 20. Paganini (dve sonati); 20.10 Ženska ura; 20.30 Večer jugoslovanske glasbe (Rus, Lipovšek in RO); 22. Napovedi in poročila; 22.30 Angleške plošče. — Beograd: 13.10 Narodne pesmi s spremljavo tamburaškega RO. — Zagreb: 22.20 Koncert RO. — Sofia: 19.35 Operni prenos: „La Boheme“ Puccinijeve opere. — Praga I.: 20. Koncert Češke filharmonije o žetvi. — Bukarest: 20. Festival francoske glasbe. — London National: 22.15 Proslava francoske revolucije.

Darujte za azni sklad PFLI

Kultura

Igo Gruden: Dvanajsta ura

Dr. Ivo Gruden, rojen v Nabrežini pri Trstu, se je pojavil kot pesnik v slovstvenih revijah že pred vojno, po prevratu je pa izdal hkratu dve zbirki: »Primorske pesmi«, v katerih je po bezručevsko opeval usodo svoje ožje domovine, in »Narcisa«, v katerem je zbral svojo subjektivno, večinoma ljubezensko liriko. Med tem ko so mnoge pesmi iz prve omenjene zbirke po svoji veliki udarnosti ostale žive vse do sedanjih dni, se one iz druge zbirke niso mogle prav uveljaviti. Po tem zagonu je Igo Gruden nekako utihnil; le poredkoma smo zasledili še kako njegovo pesem v »Ljubljanskem Zvonu« ali kje drugje. Pred nekako dvema letoma je pa z novimi prispevki nenadoma vzbudil zanimanje. Te pesmi so dokazovale, da je Gruden dozorel in našel svojo svojsko noto. Zato smo z zanimanjem pričakovali izid napovedane tretje zbirke »Dvanajsta ura«, ki jo je izdala letos med svojimi rednimi publikacijami Slovenska Matica.

Po lanskim Gradnikovih »Večnih studencih« je letošnja Grudnova »Dvanajsta ura« najpomembnejša pesemska zbirka in ena sploh najboljših, kar jih je izšlo po vojni na Slovenskem. Z njo se je uvrstil Gruden med naše prve pesnike. Njegova beseda je sedaj skrbno brušana, misel čista in globoka in osebnostni ton odkriva samoniklost, ki se je do konca otesla epigonstva, vzrastlega iz nasledkov Moderne. Ta poezija je preprosta, bližja Prešernovi kakor Župančičevi, zato pa neposrednejša in učinkovitejša kakor so bila dela ekspresionizma, ki nam je slovensko poezijo odtujil. V novi zbirki ni več problemov prvih dveh: skrb za Primorsko je sledila skrb za vse človeštvo, in mladostni ljubezenski liriki lirika življenjskih razočaranj in izkušenj, obojemu so se pa pridružile še podobe iz žive sedanjosti, ki se že skoraj odmikajo čisti liriki in približujejo epiki. Sam naslov zbirke nam pove, da so napisane te pesmi času ob dvanajsti uri nove usode, ki se zgrinja nad staro Evropo in tudi nad naš slovenski narod.

Zbirka se pričinja s pesmijo »Dvanajsta ura«, ki ji je dala naslov, in v njej čutimo pošastno tišino noči pred jutrom negotovosti. Naslednje pesmi so socialno-čustvenega značaja in daleč presegaajo pri nas tako često narejeno »modno« socialno liriko povojnih let. Toda višek doseže ta del zbirke s »Pesmimi natakarike Pepce«, »Pesnikovo izpovedjo«, »Grlicami« in nekaterimi drugimi, ki sodijo med najboljše, kar jih je dala slovenska lirika. Tu je zopet enkrat preobilje resničnega doživljanja in čustva, ki zagradi neposredno. V oddelku »V vrtincih« je Gruden najmanj subjektiven in te njegove pesmi prehajajo že rahlo v epiko in prigodništvo, ohranjajo pa kljub temu svojo nadpovprečno vrednost. Najbolj značilne so tu »Pagajček Kiki«, »V spomin Tomažu Bizljcu«, »V opombo Alfredu Šerku« in obe

zadnji, »Tuji gost« ter »Nad agonijami sveta«, ki prikazujejo pesnikove nemirne slutnje sedanjosti in celo dvom nad Bogom samim.

Nad agonijami sveta in žitja vseh narodov in bednih vseh ljudi v resničnost tvojega sem zdvomil bitja, prelomil sem se v dvom ob tebi, Bog, kot brodolomec, vržen ob čeri.

Zbirko zaključuje »Silvestrova zdravica«, zdravica vsem tistim, ki čakamo na neznano bodočo usodo človeštva ob času, ko na Daljnem vzhodu in ob Pacifiku pogazen gine človek na umiku, ko trpe v Španiji, v Kantonu in povsod na prelomnicah razdivjanih sil. V noč mimo nas ob tužnem zvoku udarcev dvanajst gre mesecev — mrliških starcev — in smrt na kljusetu za njimi jaše. Zato: »Do dna izpijmo te pogrebne čaše, in za usodo novega sveta jih treščimo ob tla!«

Igo Gruden je prejel za svojo »Dvanajsto uro« letošnjo drugo literarno nagrado banovine in jo je v polni meri zaslužil. Gruden, Vida Tauferjeva in nekateri drugi nam bude upanje, da je slovenska poezija prebolela povojno krizo in se bliža novim dvigom.

R. Rehar.

DVAJSET LET SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA V MARIBORU.

Letos v jeseni poteče dvajset let, kar je bilo ustanovljeno v Mariboru redno poklicno slovensko gledališče, najprej kot Mestno gledališče v oskrbi Dramskega društva in mestne občine, pozneje kot Narodno gledališče s podporo države, banovinske in občinske samouprave. Prvo sezono je vodil zavod igralec in režiser Hinko Nučič, sezona se je pa pričela z vprizoritvijo Jurčičevega »Tugomera«. Gledališka uprava bo dvajsetletnico na primeren način proslavila, obenem pa bo pokazala že z veliko gledališko razstavo meseca avgusta na najnazornejši način začetek, razvoj in dosedanj uspeh dvajsetletnega dela.

k. Ljubljansko gledališče je odigralo po vojni 35 del srbske in hrvatske literature, in morda ne zaostaja daleč za njim tudi mariborsko. V vsem tem času pa so vsa srbska in hrvatska gledališča uprizorila samo par slovenskih del. Bratko Kreft pravi, da v Ljubljani sedaj ne bodo več igrali srbskih in hrvatskih del, dokler Srbi in Hrvati ne bodo upoštevali Slovencev. Morda bi bilo treba storiti v znak solidarnosti enako tudi v Mariboru?

k. Umetnost in gospodarstvo. Na sedanjih deželni razstavi v Curihu v Švici vise in stoje v skoraj vseh industrijskih oddelkih tudi umetniške slike in plastike domačih mojstrov. Večina tovarov je prispela taka dela, ki jih je sama naročila. In pri nas? Razen ene ali dveh izjem so prav naše industrije tiste, ki jim je slovenska likovna umetnost deveta briga.

Tabela

za izračunavanje davka v narodni obrambni fond

je izšla v Mariborski tiskarni d. d. v Mariboru in stane ista direktno v tiskarni Din 7— komad, pri dostavi po pošti Din 7.50. Tabele si nabavite lahko tudi pri davčnih upravah in v večjih knjigarnah.

Sport

Kdo bo naš teniški prvak?

Jutri, v soboto in v nedeljo bodo igrali v Zagrebu naši štirje mušketirji Punčec, Pallada, Kukuljević in Mitić turnir »vsak z vsakim«. Rezultat tega turnirja bo pokazal, kdo je naš najmočnejši teniški igralec in kdo bo postavljen v repre-

zentanco proti Nemčiji. Po vsej priliki je prvo mesto že zasigurano Punčecu. Za drugo mesto se bosta verjetno borila Mitić in Kukuljević, ker je Pallada v slabi formi.

FINALE KLUBSKEGA PRVENSTVA 26. IN 27. AVGUSTA

JAS je proučil rezultate klubskega atletskega prvenstva in določil vrstni red: 1. Concordia 20.853, 2. Primorje 18.664, 3. Ilirija 17.525, 4. Železničar 17.296, 5. Jugoslavija 16.189, 6. Hašk 15.827, 7. Rapid 15.548, 8. Maraton 14.992, 9. Celje 14.780. JAS je tudi že določil termine za finalno tekmovalje za klubsko prvenstvo države. Concordia in Primorje se bosta borila 26. in 27. avgusta v Ljubljani, Ilirija in Železničar pa iste dni v Mariboru.

s Velike mednarodne konjske dirke se bodo pričele danes v Luzernu v Švici. Sodeluje 9 različnih narodov, vloženih prijav je okoli 1200.

s Prvi del državnega atletskega prvenstva bo v soboto in nedeljo v Ljubljani. Prijavljeni so naši najboljši atleti.

s Concordija iz Zagreba, ki je izgubila s 4:1 proti Belovarskemu Gradjskemu SK, je izpadla iz konkurence za vstop v hrvatsko ligo.

s Pri pariškem prvenstvu je Rochard pretekel 5.000 m v 14.49.5, Joye pa 400 m zapreke v 53.1.

s »Tour de France« so začeli voziti kolesarji v ponedeljek. V prvi etapi Pariz-Caen (215 km) je zmagal Francoz Fourrier pred Belgijcem Maesom. Pri letošnjem Touru sodelujejo Francozi, ki so razdeljeni poleg nacionalnega moštva še v več provincijskih moštev, Belgijci, Holanci in Luksemburžani. Nemcev in Italijanov pa zaradi politike ni.

Šah

Šahovski turnir za prvenstvo Maribora

Sinoči sta bili odigrani samo dve partiji. Certalič je v prekinjeni končnici iz 5. kola pripeljal svojo materialno premoč proti Nosanu do zmage. Nosan je v »ugodnem trenutku« dal iz rok remis, nakar je bil vsak trud, rešiti pol točke, zaman. Poleg tega je še bila odigrana preložena partija Lukeš B.—Gerželj iz 5. kola. V damskem gambitu je prešel beli nekoliko prezgodaj v napad, ki je bil silno »dvomljive nature«. Črni je z odločnim prolinapadom potisnil belega v obrambo. likvidiral »rešilno past«, ki jo je beli nastavil v zadnjem upanju, in v 24. potezi pospravil celo točko.

Stanje po 6. kolu: dr. Krulc 5, Regoršek 4 in pol, Gerželj 4 (1), Mišura, Mohorčič in

Sodnika sta knockoutirala

Marseille, 13. jul. Sinoči sta se za prvenstvo sveta poltežke kategorije borila Američan Ben Serpan in Madžar Stan Karoly. Sodnik je prekinil borbo zaradi Karolyjeve napake. Po četrtnem boju je Madžar, ki si je zlomil dva zoba, divjaško planil na Američana in začel uporabljati vse mogoče nedovoljene udarce. Sodnik, ki jih je hotel razdvojiti, je bil knockoutiran. Vročekrvna borba pa je šele policijska intervencija pomirila.

s JNS je imel sinoči sejo, na kateri so razpravljali o ureditvi odnošajev s HSS. Rezultati pogajanj še niso znani. Iz dejstva pa, da je dr. Köstl, predsednik ljubljanske podzveze, predlagal, da se skliče sestanek vseh delegatov v Slavovski Brod, kjer naj bi se zadnjič poizkušal doseči sporazum, se da sklepati, da do sporazuma še ni prišlo.

s Madžarski srednjeprogas Szabo se je slabo odrezal na teku na 1000 m, ker je bil šele tretji v času 2.31.7.

s Nov francoski rekord v plavanju 4×200 m prosti stil je postavil tuluški p. k. z 9.41.8.

s Ameriški Slovenec Zagar, o katerem smo poročali, da je pri ameriških atletskih prvenstvih v metu diska zasedel drugo mesto, ima najboljši letošnji rezultat 51.26 m, kar ga postavlja na prvo mesto na svetu.

Spomnite se CMD!

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

Lord Drexley, ki je bil pogumen in odločen možak, se je pognal proti napadalcu, in med bojem je Page ustrelil. Lord Drexley je obležal mrtev.

Jill mu je segla v besedo:

»Toda na pištoli bi bili morali najti Pagove odtiske«, je pripomnila, »pa so našli Carringtonove. Gospod Clinton in jaz sva jih to noč primerjala... Tega ne razumem.«

»Ker se pač vtikata v stvar, ki jima ni sta dasila«, je s prijazno zlobnostjo odvrnil Beeke. »Povedal vam bom, kako se je to zgodilo. Page je imel pri sebi tudi drugo pištolo s Carringtonovimi odtiski. Pustil jo je na tleh ob mrtvem lordu Drexleyu. To je bila sicer a videz nepotrebnega opreznost, ker Page ni mislil nikogar umoriti. Vedel pa je, da mora Lordu Drexleyu z orožjem groziti in če bi bilo šlo vse po sreči, bi bila policija odkrila v muzeju na videz pozabljeno pištolo in to bi jo bilo speljalo na krivo sled. Še bolj prav pa je prišlo orožje Pageu po umoru, saj je pustil sledove človeka, ki ga policija ni poznala in ki ga

tudi sumiti ni mogla.«

»Kako je to prebrisano in hkrati preprosto!« je priznal Carrington.

»Vsaka prebrisano mora biti preprosta«, je odvrnil defektiv. »Pa pojdemo dalje. Page lorda Drexleya nedvomno ni mislil umoriti. Ko pa ga je ubil, svoje namloge še zmerom ni opravil. Moral je dobiti še bodalo. Počakal je torej, da je prišel lordov tajnik Faraday, in ga je pobil na tla. Nedvomno ga je pustil pustil ležati kar v veži in je prinesel k njemu vse predmete, na katerih so se poznali Faradayevi krvavi odtiski, — predal in druge reči. Potem si je prisvojil aktovko z bodalom, zbežal in prepustil nesrečnega Faradayu usodi. Drugi dan je bil Page ob svoji uri v Datchett-Towersu. Bodalo je izročil bančniku, ki je seveda divjal, ko je zvedel za zločin, toda pomagati se zdaj ni več dalo. Laver pa Pageu najbrž ni povedal, kaj misli z bodalom storiti. Prinesel ga je vam in vam povedal, da ga je kupil za dogovorjeno vsoto...«

»Da, da, tako je bilo«, je dejal Carrington. »Niti sanjalo se mi ni...«

66

»Razumem«, je rekel Beeke. »Spravili ste bodalo v svoji sobi, ki je bila zmerom zaklenjena, in Laver je vedel, da od onodod do vaše smrti ne bo prišlo. Ni zmerom dobro, če je človek lakomen, gospod Carrington. Veste, človek je prav tako lahko lakomen pri umetninah kakor pri denarju. Morilsko pištolo je Laver Piperju vrnil in ta jo je dal na prejšnji prostor, za drugo pa se je izgovoril, da jo je izgubil. Ali zdaj razumete vse?«

Beeke je ostro pogledal nesrečnega puščavnika.

»Vse je zakrivila vaša prekleta originalnost. Vaš beg pred okolico, pred listi in radijem. Zaprti pred svetom v tej svoji luknji niste ničesar vedeli in lopovi so to izkoristili.«

»Gospod Beeke, ne vem, zakaj se zdaj znašate nad menoj!« je vzkliknil Carrington. »Saj ste sami priznali, da sem samo nedolžna žrtev spletne spletke.«

»Nedolžni morda ste, Toda če bi bili živeli tako, kakor žive pametni ljudje, te spletke nikoli ne bi bilo mogoče uresničiti. Upam, da vam bo ta izkušnja dragoceno opozorilo.«

Pa pojdemo dalje! Page je postajal čedalje bolj nasilen in zmerom več denarja je hotel imeti. Zato se je Laver odločil, da se ga bo otesel. Saj je moral zmerom

drhteti za svojo varnost, zlasti, ker je bil Page pijanec in bi bil v pijanosti lahko kaj izdal. Zato ga je moral ubiti. Pred nekaj dnevi se je Laver odpeljal v London. Tudi družino je vzel se seboj. Ponoči se je pa skrivaj vrnil in Pagea ubil. Za morilsko orožje si je spet izposodil starinsko pištolo iz sedemnajstega stoletja. Računal je tako-le: če bom prišel v škripce, me bo izmazala pištola, ki bo pokazala sled v grad h gospodu Carringtonu. Sicer pa je bil prepričan, da trupla ne bodo dobili. Sklenil ga je vreči v ribnik. Najbolje bi bil storil, če bi bil ostal pri svojem prvotnem načrtu. Page bi bil izginil in nihče ne bi zaradi tega sumnil na Laverja. Toda ko je prenašal svojo žrtev, je zagledal letalo, ki je padlo na tla. Tedaj si je domislil, da bi bilo morda bolje, če bi spravil truplo v letalo in vse skupaj sežgal. Sodil je, da mora biti pilot pod razvalinami in da se je ubil. Vsi bodo mislili, da je vzel še kakšnega potnika s seboj. Oba sta mrtva in zogljenele. Zato je spravil mrtveca v kabino letala, toda pozabil mu je vzeti kamne, ki mu jih je bil naložil, da bi se v ribniku globlje potopil. Prepričan je bil, da bo policija preiskovala samo v krajih, kjer je pilot pristal pred nesrečo, in ne bo tam seveda ničesar odkrila. Laver pa je imel smolo.

(Dalje sledi.)

Zanimivosti

Svedska ima najdaljši daljnovod

1600 km dolgi električni daljnovod iz Laponske na Dansko. — Praktična izraba vremenskih prilik Skandinavije.

Pred dnevi so Švedi v Nässjöu na južnem Svedskem spojili električno omrežje severne, srednje in južne Švedske z velikim daljnovodom, ki bo od Laponske visoko na severu potekal skozi vso deželo in dalje po kablu pod morjem tudi še na Dansko. Daljnovod so napravili vzdolž vse dežele zato, da bodo lahko racionalneje izkoriščali vodne sile, ki niso v letu povsod enake. Na severu se topi sneg dolgo v poletje, vode je v pomladnem času v izobilju. Med tem časom so reke na jugu Švedske zelo plitve. Nasprotno

so pozimi reke na severu zmrznjene, na jugu nosijo atlantske depresije mnogo vlage in dežja seboj. Tehnika je tako povezala prirodne okoliščine s koristnostjo človeških naprav.

Veliki jezi za elektrane leže na severu Švedske s kapaciteto 65.000 in 80.000 kw. Blizu Göteborga je največja naprava te vrste s kapaciteto 100.000 kw, ki dovaja tok industriji. Podobna elektrarna dovaja tok glavnemu mestu Švedske, Stockholmu.

Pipa odkrila tajno radiopostajo

V neki stražnici na južnem Francoskem, opremljeni z radio sprejemnikom na kratke valove, so nekoč začuli tajnstvene glasove. Oddajala jih je neka tajna postaja. Zdaj pa zdaj se je začel glas, ki se je pritoževal čez ljudi, ker trpinčijo mladino, pa zaradi slabih bombonov gospodične Dinne.

Policija je povsod iskala gđc. Dinno, dokler je niso staknili v Marseilleu. Imela ni niti pojma o tajni radio postaji. Detektivi so menili, da mora biti postaja nekje na vodi. Preiskali so morje ob obali, vse reke v okolici — nič, dokler ni pomagalo čudno naključje.

OBRTNIŠKI PRAZNIKI V NEMCIJI.

V Suhlu na Türlinškem so na binkoštni ponedeljek uvedli praznični načrt za pekarne. Vsaka pekarna praznuje določen čas teden dni, ves ta čas pa delajo ostale pekarnice zanj. V dnevnikih obvestijo že dalje časa prej odjemalce, kdaj in kako dolgo bo imela posamezna pekarna dopust in katere bližnje pekarnice jo bodo ta čas nadomeščale. Na enak način so rešili vprašanje odpočitka mizararski mojstri. Lep zgled za naše obrtnike!

PLES 100-LETNE STARKE

V Newtonu, mestu blizu Londona, je praznovala Mary Perkinova stoletnico rojstva. Na ta praznik je povabila mnogo ljudi. Starka se je pred njimi spravila na oder, plesala kakor mlado dekle in pila whisky. Zapela je več pesmi, pila nato iz dvelitske steklenice rdeče vino, kadila debelo cigaro in bila ganjena zaradi neke mlade gospe, ki je že pri četrtem kozarcu zlezla pod mizo. Ko je starka izpila še več kozarcev whiskyja, se je gostom lepo zahvalila za pozornost in šla »počivati«.

Kriminalni uradnik Dupont je bil utrujen. Šel se je izprehajati v okolico Marseillea. S seboj je vzel priljubljeno pipo in ko jo je hotel prižgati, je opazil, da nima vžgalic. Hodil je po samotnem polju, iskal ljudi in opazil na reki v čolnu dva dečka. Imela sta preprosto narejeno radio postajo. Na vprašanje, od kod imata aparat, sta dejala, da sta ga napravila sama po navodilih neke otroške revije. Detektiv je javil vso zadevo policiji in ker je bilo jasno, da mlada izumitelja nista imela slabih namenov, so vso zadevo potlačili.

ČEVLI Z UMETNIM ZRAČENJEM.

Neka dovetna glava je prijavila patentnemu uradu v Kentuckyju patente čevlje, ki z vsakim korakom dovajajo nogi sveži zrak. Poleti so ti čevlji nekaj zelo praktičnega. Nosilec takšnih čevljev ima občutek, kakor da mu prste in podplate stalno hladi sveži zrak.

ŠAMPANJEC RASTE NA DREVJU.

V afriški deželi Zulujev je voda kaj redka tekočina. Toda, zato imajo Zulujci palmo, katere sok se odlikuje po izvrstnem okusu. Treba je le odrezati kratko vejico te palme, olupiti kožo in že gre od nje sok, sličen našemu šampanjcu, samo da nima alkohola. Če sok dalje časa stoji, se pretvori v opojno alkoholno pijačo »busulo«, ki že v majhnih količinah omami človeka. 50 palm daje dnevno sto litrov takega soka.

× Orjaški omnibus. Neka avtomobilska tovarna v južni Nemčiji je zgradila 20 m dolg omnibus, ki lahko sprejme 120 ljudi. Poskusne vožnje so pokazale, da je vozilo, kljub svoji dolžini, praktično uporabno.

OPICA NA ULMSKI KATEDRALI.

Iz kletke na ulmskem sejmišču je ponoči ušla opica. Povsod so jo iskali, toda nikjer je ni bilo. Povzpela se je na stolp katedrale in ko je jela metati iz zvonika tam shranjene lonce z barvo in čopiče, so jo odkurili. Trajalo je nad dve uri, da so jo spet ulovili.

EKSOTIČNI PTIČI ZA ŠVEDSKO.

Znanstvena odprava švedskega narodnega muzeja je pod vodstvom Bertila Björkregrena bivala 18 mesecev v francoski Indokini. Zdaj se je vrnila v domovino in prinesla s seboj 2000 živalic, večino ptic. Björkregren je prepotoval vso Indokino, v višini 3000—4000 m je naletel na

redke ptice, ki so evropskim učenjakom povsem neznane. Med trofejami so prinesli seboj dve orjaški kači, po tri metre dolgi kobri, ki jih bodo občudovali v muzeju v Stockholmu in Göteborgu.

NOVI ROMUNSKI PATRIARH

Za naslednika patriarha Mirona Christea je bil izbran na romunskem pravoslavem saboru s 406 od 458 glasov moldavski mitropolit Nikodim. Rodil se je l. 1868. v Moldavi. Štiri leta je studiral v Kijevu. Med vojsko je bil predstavnik romunske cerkve v Moskvi. Je učen teolog, ki je iz ruščine prevedel na romunski jezik najvažnejša dela ruskih teologov.

Celje

c Mestno poglavarstvo Celje opozarja hišne posestnike in lastnike vozil, da so 1. julija zapadle v plačilo sledeče davščine: 5% najemniški vinar in 2% kanalska naklada za proračunsko razdobje od 1. 7. do 30. 9. 1939., vodarina in števina za proračunsko razdobje od 1. 4. do 30. 6. 1939. ter drugi obrok davščin na vozila. Stranke se pozivajo, da zaostale davščine plačajo pri mestni blagajni celjski zanesljivo do 10. avgusta.

c Borza dela. 10. julija je bilo v evidenci 193 brezposelnih (147 moških in 46 žensk). 30. julija so bili v evidenci 103 in sicer 236 moških in 67 žensk.

c Delo dobilo pri borzi dela: 6 hlapcev, 2 mizarja, 1 tapetar, 1 krojač, 1 čevljar, 43 delavcev pri regulaciji Savinje, 1 kmečka dekla, 7 kuharic, 2 gospodinj, 5 služkinj, 2 postrežnici in 1 varuhinja.

c Vodja sanitetnega oddelka pri Prostovoljni gasilski četi je postal g. Ljubomir Domitrovič.

c Nesreča s puško. Viljem Obal, sin trgovca v Laškem se je v kuhinji igral z nabito puško. Puška se je sprožila in krogla je zadela 31 letno kuharico Marijo Robič v desno ramo. Poškodovano so prepeljali v celjsko bolnišnico.

c Društvo »Rejec malih živali« je bilo ustanovljeno za kraje Zabukovca - Griže.

c Pred okrožnim sodiščem v Celju sta bili obsojeni vsaka na 12 mesecev strogega zapor 39-letna Karolina Erbenikova in njena sestra 47-letna Marija Flandrova iz Vevč zaradi številnih tatvin, ki sta jih izvršili v Celju po raznih trgovinah od lanskega Božiča do 17. junija t. l.

c Nesreče. 29-letni čevljarški mojster Alojz Kramar iz Zg. Hudinje je včeraj dopoldne pri sreskem načelstvu v Celju padel s kolesa in si razbil lobanjo. — 18-letna hčerka Zlata Dolinar iz Petrovč je pri kopanju na Savinji padla in si zlomila levo roko. — 9-letni sin vratarja iz Ruš

pri Petrovčah je padel z drevesa in si zlomil desno roko v zapestju. — 35-letni kočar Matija Jevšenak iz Dramelj je padel s češnje in si zlomil desno roko v zapestju. — 11letni sin kočarja Marko Frece iz Jurkloštra je padel z drevesa in si zlomil levo roko. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

c Dva huda brata. 41-letnega Ivana Plavčaka posestnika v Stojnem sedlu pri Rogatcu sta na Sladki gori napadla neki živinski trgovec in njegov brat, ki je posestnik v Mestinju. S palicami sta ga tako pretepla, da so težko poškodovanega Plavčaka morali odpremiti v celjsko bolnišnico.

c Celjska policija je aretirala 28letnega delavca Avžnerja Viktorja iz Zvodnega pri Teharju. Pri njem so našli nabito samokres. Aretirani Avžner je osumljen več vlomov na Teharju in okolici.

Sokolstvo

GOSTOVANJE PRAGERSKEGA SOKOLA

Pragerski sokolski naraščaj in deca so gostovali na Spodnji Polskavi v dvorani g. Mohorka. Za igrice je vladalo dokaj veliko zanimanje. Potek igrice je bil zelo dober. Nad vse dobro so se odrezale sestra Senekovič, Kac in Kmetec. Tudi ostali mladi igralci so pokazali na odru mnogo sposobnosti, posebno najmlajša deca. Igrice je odlično režirala sestra Anica Senekovič.

c Sokolsko društvo Celje I. priredi v nedeljo 16. t. m. popoldne javni nastop na letnem telovadišču v Sok. domu v Gaberju.

c Za Sokolski zlet na Sušaku so mogoče še naknadne prijave. Kdor se želi udeležiti zleta se lahko še prijavi v pisarni sok. župe v Nar. domu.

c Celjski Sokoli se vrnejo iz Sofije v petek 14. t. m. ob 7.33 zjutraj.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par: najmanjša pristojbina za to oglašje je din 6.—. Družbe, prekladi, dopisovalna in ščitovanjski oglašji din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za to oglašje je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglašje se plačuje takoj pri naročilu oziroma ga le vnositi v nismo skunat z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse vsmene odgovore glede malih oglasov se mora orložit znamka za 3 din

Razno

KOPALNE OBLEKE
nogavice, perilo, blago za ženske obeke in perilo dobite v novi trgovini in pletilnici »Mara«, Maribor, Koroška c. 26 (noleg tržnice). 6317—1

KDOR POSODI
gostilničarki din 4000.— za leto dni, se mu vrne din 5000. Naslov v upravi. 6370—1

Prodaj

MOTOR 350 ccm
takoj na prodaj po nizki ceni. Gostilna »Jelen«, Sv. Peter. 6379—4

Stanovanje

V dvonadstropni hiši se odda VELIKA SOBA IN KUHINJA z vodovodom in elektriko din 230.—. Gosposveška 44. Po-brežje. 6374—5

STANOVANJE
se odda. Bollenkova 3, Nova vas. 6375—5

TRI ENOSOBNA
stanovanja odda. Reicher, Po-brežje. Aleksandrova cesta. 6376—5

DVOSOBNO STANOVANJE
v pritličju takoj za oddati. — Stritarjeva ul. 17. Maribor. 6381—5

Soba odda

KABINET
s celo oskrbo se odda. Istotam se sprejmejo abonenti na dobro

DOMAČO HRANO
Lahko si jemljete hrano tudi na dom. Naslov v upravi »Večernika«. 6373—7

OPREMLJENO SOBO
s celo oskrbo oddam dvem ali trem osebam din 110.— na teden. Aleksandrova c. 55, vrata 1. 6378—7

Službo dobi

FOTOGRAFSKI UČENEC(ka)
se takoj sprejme. Fotoatelj Bernardi. Maribor. Gregorčičeva 20. 6344—9

Damski salon sprejme
POMOČNICE IN VAJENKE
istotam služkinjo, ki ima veselje do otrok in je zmožna kuhe. Ponudbe poslati na upravo pod »Pridnost«. 6364—9

KUHARICO
išče Plauc, Koroška c. 3. 6367—9

ZASLUŽEK
din 100—200 dnevno. si pri dobiti s prodajo važne knjige, ki je potrebna vsaki hiši. Dopise pod »Knjigarna« na upravo »Večernika«. 6377—9

Službo išče

Pošteno
KMETSKO DEKLE
srednje starosti želi v bolj lahko službo k dobri gospej, najrajši na deželi. Vešča je šivanja nekaj kuhe in dela v vrtu. Naslov v upravi. 6372—10

POŠTENO MLADO DEKLE
ki zn dobro kuhati, išče službo. Kovač pri Kregarju, Zrinjskega trg 9. 6380—10

Kupim

Naročajte
blago
po pošti!

Kadar pošljete
denar po pošti, ni
sledu o bojazni—

zakaj bi se torej ball naročiti blago po pošti?

Ako blago, ki ga Vam bomo poslali, ne bi ustrezalo, Vam ga zamenjamo ali vrnemo denar.

Zahtevajte naš brezplačni, bogato ilustrirani katalog najrazličnejšega blaga pri zelo nizkih cenah.

Veleblagovnica

Zastner & Ohler

Zagreb, Illica 4 in 6

Dopisi: Zagreb 11., poštni predpi

ŠIRITE »VEČERNIK«!

SCHICHTOV
RADION

nere vse!

Boljšje in navadnejše tkanine, oprane s Schichtovim Radionom, bodo bleščeče čiste. S kuhanjem v raztopini Radiona se perilo varuje in je zato bolj trpežno.

RADION BELINA!

Oglašujte v »Večerniku«!